

АНАЛІЗ ДЕЯКИХ НАПРЯМКІВ, ЯКІ СПРИЯЮТЬ ПІДВИЩЕННЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

Результативність діяльності будь-якого промислового підприємства залежить від достатньої забезпеченості основними засобами та ефективністю їх використання, тому варто приділяти особливу увагу здійсненню систематичної оцінки стану основних засобів, а також ефективності їх використання.

Ефективне використання основних засобів має величезне значення як для підприємства, так і для економіки країни в цілому. Повніше використання основних засобів на підприємстві веде до зменшення потреби у введенні в експлуатацію нових виробничих потужностей, до збільшення випуску обсягів продукції та підвищення рівня її якості (а значить, прибутку), прискорює їх оборотність, що значною мірою сприяє вирішенню проблеми скорочення розриву в термінах фізичного і морального зносу, прискорює темпи оновлення основних засобів [3, с. 12].

Питання пошуку шляхів підвищення ефективності використання основних засобів підприємства багато досліджується та ґрунтовно розглянуто у працях таких дослідників як В. І. Мацибора, А. В. Череп, О. Г. Брова, С. Ф. Голов, В. Ф. Палій, Я. В. Соколов, О. В. Кленін та інші. Проте залишається поле для досліджень та нових поглядів на дане питання.

Для вирішення завдання підвищення ефективності використання основних засобів та отримання бажаних результатів у діяльності підприємства повинні бути розроблені конкретні шляхи, спрямовані на поліпшення використання основних засобів, практичне застосування яких дасть змогу використовувати наявні на підприємствах резерви підвищення їх ефективності, а також визначити основні чинники, що сприяють цьому [2, с. 213].

По-перше, технічне удосконалення та модернізація обладнання. Для цього необхідно здійснити наступні дії: підвищити потужності обладнання, машин та окремих агрегатів; посилити найбільш відповідальні вузли та деталі; підвищити основні параметри виробничих процесів (швидкість, температура, тиск); механізувати та автоматизувати допоміжні і транспортні операції, що зазвичай затримують роботу основного обладнання через людський фактор; застаріле обладнання замінити більш новим та продуктивним, що дозволить збільшити обсяги виробництва продукції та підвищити її якість.

По-друге, збільшити час роботи обладнання в календарному періоді. Це дасть змогу здійснювати своєчасний та якісний ремонт. Також сприяє уникненню аварій та простоїв обладнання і збільшує термін його роботи; своєчасне усунення неспівпадання між окремими виробничими ділянками та цехами на підприємствах промислової галузі, що дає можливість уникнути перерв в роботі обладнання; скорочення витрат робочого часу на підготовчі та завершальні операції; підвищенню змінності роботи.

По-третє, збільшити кількість та питому вагу діючого (активного) обладнання в складі усього наявного обладнання.

По-четверте, підвищити інтенсивність роботи. Показником, що характеризує інтенсивність використання обладнання є кількість продукції чи виконаних робіт за певний відрізок часу, що припадає на одиницю обладнання. Щоб підвищити цей показник варто здійснити наступне: удосконалити технології та забезпечити безперервність виробництва; збільшити завантаження обладнання на один виробничий цикл; збільшити швидкість обробки; вжити заходів, спрямованих на підбір більш якісних сировини, матеріалів та напівфабрикатів, що зробить продукцію більш якісною та більш конкурентоздатною.

Вирішальне значення для підвищення рівня інтенсивного використання основних засобів має своєчасне здійснення заходів щодо заміни та модернізації фізично спрацьованого і технічно застарілого устаткування. Для підтримання порівняно високого технічного рівня виробництва на підприємствах треба щорічно замінювати 4-6% і модернізувати 6-8% діючого парку машин, устаткування та інших видів знарядь праці.

Досить істотні за величиною резерви кращого екстенсивного та інтенсивного використання основних засобів і виробничих потужностей мають бути реалізовані шляхом освоєння у стислі строки проектних потужностей, введення у дію нових технологічних агрегатів, ліній, устаткування. За даними вибіркового обстеження декількох сотень підприємств різних галузей промисловості та будівництва, середній фактичний період освоєння виробничих потужностей становить 5-6 років. Разом із тим технічно та

економічно обґрунтовані розрахунки підтверджують реальну можливість досягнення проектних показників нових потужностей і виробничих об'єктів на підприємствах видобувної промисловості за півтора-два роки [1, с. 73].

Також варто звернути увагу на систему маркетингу, планування та контролю, що дасть змогу підвищити ефективність використання основних засобів.

У сучасних умовах, на жаль, не все так просто як здається в теорії і підприємства не завжди мають достатньо можливостей та знань, щоб впроваджувати відповідні заходи. Вони звикли нарощувати свої потужності екстенсивним шляхом, а не інтенсивним, що суттєво уповільнює темпи оборотності основних засобів і подовжує один оборот.

Враховуючи усе вище сказане можна зробити наступні висновки: у сучасних умовах господарювання у підприємств виникає необхідність у пошуку внутрішніх резервів підприємства, націлених на раціональне та ефективне використання основних засобів, оскільки їх використання здійснює вагомий вплив на пропорції, темпи і довгострокові тенденції розвитку підприємства та усієї економіки країни. Проте необхідно враховувати, що підвищення швидкості обороту вартості основних засобів – складний процес, який потребує системного підходу та детального аналізу.

Список літератури:

1. Гугорова О. О. Фінансовий стан підприємства та шляхи його стабілізація / О. О. Гугорова, М. В. Сударева // Економіка АПК і природокористування : Вісник ХНАУ. – 2008. - №7. – С. 73.
2. Мацибора В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. для вузів / В. І. Мацибора, В. К. Збарський, Т. В. Мацибора. – К. : Каравела, 2008. – 312 с.
3. Оваденко В. О. Підвищення ефективності використання та вітворення основних виробничих фондів підприємства (за матеріалами підприємств сільськогосподарського машинобудування України) [Текст] : автореферат дис. ... канд. екон. наук : 08.06.01 / В. О. Оваденко; Київський нац. екон. ун-т. – К., 2005. – 19 с.